

Latweeschu Awises.

Nr. 20. Zettortdeend 17tâ Mei 1845.

• Peemineschanas wahrdi, rakstii nelaika Bahrbales mahzitajam Heinrich Leopold Genß.

Zekfats Kursemmes mahzitajs, kas ar dauds affarahn no fawas draudses us kappeem irr pawaddihts, arridsan irr atraddis kahdu draudses lohjekli, kas fawam gannam par peeminnu ihfu sinnu lifke eewilkt eeksch Latweeschu awisehm. Dascham schi sinna, schi pateiziba nahze us pehdahm pakkat, zits fawu pateizibu ir wehlatu dabbuja, un man dohmaht: pateiziba wehlatu nahkufi, buhs jo firsniga, jo pasaulê wairak tâ atgaddahs buht: behrineeki, kad stahw pee bedres un pee lihka klah, redsejuschi ka nelaika peederrigi raud, noslauka arri fawu affarinu, un pahrnahkuschi mahjâs nopuhfchahs, bet kad kahds laizinsch pagahjis, tee ne peeminn wairs to, kas semmes flehpi dufs. Kad nu ta pateiziba wehlaki nahk, tad warr dohmaht, ka ta buhs jo firsniga. Masai wainai rehte ne stahw ilgi, leelai wainai rehte ilgi stahw, tâpatt leela un stipra mihlestiba ne apkluffihâ ahtri, masa mihlestiba ta ahtri apkluffihâ. — Gaidiju, lai jelle kahds manniim sinnu laistu par nelaika Bahrbales mahzitaja mirschanu un winna behrehm, neweens ammata beedris to ne darrija! Tê kahds lohjeklis no paschas Bahrbales Latweeschu draudses, man wezs pasihstams un mihlsch draugs, manniim gramatu laidis, arri schai gramatâ raksta tâ: „Ne nemmeht par „taunu, ja Zuhâ semnigi luhdschâs, muhsu ais- „gahjuscha mahzitaja un ihsta drauga dsihwes „kahrtu eeksch awisehm peeminneht. Winni „pateesi gohdam peeminnejami. Nelaikis bija „labs un teizams mahzitajs, kas fawus fwee- „drus newaid taupijis eeksch ta Kunga wihna „kalna strahdaht. Winsch bija jauneklim us- „skubbinatajs to schauru zellu eet, kas wedd us „debbefu walfsibu; winsch bija eepreezinatajs ka-

„tram grubtsirdigam un apbehdinatam; winsch „bija palihdssetajs pehz fawas rohzibas katram „nabbagam; winsch bija apmeerinatajs katram „behdigam, pazeetigs, mihligs padohma-dewejs; „beswiltigs peedewejs katram, kas ir tihfschi tam „buhtu behdas zehlis. Un tâ tad effam no- „schehlojuschi winna aiseefchanu ar beswiltigu „pateizibu un nopuhfifimees par winna peenem- „migahm mahzibahm, kamehr winna wahrdu „spehsim galwinâ paturreht.“ Zif tahlu mans draugs.

No zitturenes man par nelaike schi sinna irr nahkufi: Heinrich Leopold Genß bija Zelgawâ dsunnis 1797tâ gaddâ 30tâ Dezember d. Winna tehws, Johann Michael Genß, bija gohdigs ammatneeks scheitan pilsatâ, winna mahte Kristine Friederike dsimmusi Harz bija Wahzsemneeze no Jena pilsata. Wezzaki fawu dehlu lifke eeksch skohlahm mahziht, papreekschu pee Spekowius kunga un pehz eeksch Tribus kunga skohlas; tad tee fawu dehlu fuhrtija scheit us Gimnastiumu un pehz us Lehrpatti, tur winsch sabija 3 gaddus, no 1816ta lihds 1819tam gaddam. Sawu skohlas mahzibu nobeidstis pats dewahs par skohlmeisteru un sabija schinni ammatâ 2 reis 3 gaddus pee zittkahrtiga Sahlines meschakunga v. Grotthufs un pee nelaike Wezz-Saules mahzitaja Lûgau. 1825tâ gaddâ 7tâ Zuhni deend winnu Zelgawâ mahzitaju ammatâ eefwehtija, kad winsch bija usaizinahs Laffenê mahzitaja ammatu usnemtees. Kaut weeta tur masa, winsch ar preeku fawu ammatu usnehme un tai paschâ gaddâ laulibâ eedewahs ar Amalie Friederike Johannsohn, kas to fawâ laulibâ eepreezinaja ar 4 dehleem un 2 meitahm; wezzaka meitina mirrust, tee zitti behrni palihds mahtei krusst un behdas nest. Desmits gaddus nelaike Laffenê sabija par mahzitaju draudsei par fwehtibu; bet kad behrnu pulzinsch fahze galwinu

pasteept un tai masâ weetâ wezzakeem grubti nahze scheem peederrigu mahzibu sagahdaht, tad nelaiķis meklejohs par mahzitaju tift pee Bahrbales draudses, fur to arri 1835tâ gaddâ 20tâ Otktober deenâ par mahzitaju eewedde. Aftonus gaddus nelaiķis schein dsihwoja lohti sagruuſchâ mahzitaju nammâ, un pehz dauds meleschanahm un istehreschanahm jaunu mahzitaju nammu dab-bujis, tam IItâ Dezember deenâ 1844tâ gaddâ to paschu bija atkal jaatstahj. Nelaiķis bija kahdâs behrēs bijis, un kad tas mirrons bija ar lippigu karfona flimmibu mirris, nelaiķi ſchi flimmiba arri ſagrahbe un winnu eefsch mas deenahm ſahrkâ gulbija eefschâ. — Zif nelaiķis no ſawas draudses firsnigi noschehohts, to Zums manna drauga wahrđi pasazzijuschi. — No ſchihš manna drauga grahmatas wehl peeminneſchu, ka tas raksta: Raut Deews par mums apſchehlohts, mums jo ahtri tiffuschu strahdneeku atſubtiht, kas muhsu dahrsinu, muhsu draudst ruhpiġi uskohptu! Nahł gan arri taggad strahdneeki, gudri ismahziti, tiffuschi strahdneeki, tee pohte, isahge ſaufus sarrus, istehsch daschu deggumu to apseedami, iszehrt ar zirwi daschu nelabbu kohku lihds ſaknei; weens tã publejohs, tẽ nahł atkal zits, bet ne warredams ahtrumã tahš pirmas degguma un tehsuna wainas atrast, winsch aiseet nostrahdajees un tahš paleef nepahrſeetas, zaur tam sittahs daschi uhdens sarri, kas tohs auglu sarrus apehno, un dahrsam atkal pa weetahm aug guschnas un dabſchi. Scho wissu redsedami noſkumstam, un tad atminnedamees kahdã wehrtibã un flawẽ schis Deewa dahrsinsch preeſch pahri desmits gaddeem stahweja, tad mums firđi ſatreekteem ar noſkumschanu jaluhds un jaisfauz: ak tu wissu-waldigais Deews un Tehwõ! peedohdi mums muhsu noseegumus un ſubti mums weenu ustizzigu pastahwigu strahdneeku muhsu dahrsinã u. t. j. pr.

Deews lai mannam nelaiķa ammata beedrim dohd ſaldi duffeht; abbi tezejam ſawã laiķã pehz weena mehrka, Deews winnam wehleja to mehrki ſagrahbt, man ne, un ka nu tas, kas paleef pakkal, tatschu waigã nosahrkst un druszin tã kã

flauga prahtu turr, tã bija arri mannim. Ur nelaiķi kohpã meklejohs Bahrbalẽ par mahzitaju tift, winneem kã wezzakam mahzitajam to weetu nowehleja, man ſazzija: lai gaidu. Bij man tobrihd lohti tahda sinna prettim, un kã jaw pee mums grehzineekeem irr, ne gribbu leegtees, ka nelaiķim ne nahzu ar tahdu firđi prettim, ka ja ſchi leeta ne buhtu stary mums bijuſti. Bet redsi, winna mihliga firđs, winna laipnigs, beswiltigs prahts jo ahtri tam peefschibre mannu beswiltigu draudſibu un es firsnigi noschehloju winnu wairs ne ſaredseht ſchinni ſaulẽ.

Weenreis til ſawã dsihwoschanas laiķã esnu Bahrbalẽ bijis, un weenreis tur tai basnizã spred-diki ſazzijis! Bahrbalẽ irr lohti jauka basnizina, ne sinnu, woi wisseem tã israhdahs, man patiftohs ja ne wairak wehl weenreis tur dabbuht ſpreddiki teift! Ne sinnu, fur labbaki weiktohs ar ſaweem wahrdeem spahrnds laistees un kluht israuts no ſchihš pasaulẽs behdahm un grubtibahm us ſaldeem debbes preekeem, kã tai Bahrbales basnizã! Tur irr teizama ſlawejama draudse! Tee mahzitaji, kas tur bijuschi, weenã muttẽ to leezina, un kaut til weenreis tur kluui us Bahrbales draudsi wahrđus tahš dsihwidas runnais, arri mannim ſchi leeziba jadohđ! Jo kahdu leelaku ſwehtibu mahzitajs no Deewa warr isluhgtees, kã ja tee, kas stahw appalschã, kas ſehsch eefsch krehfleem, irr garrã nabbagi, ka tee naw prahtneeki, ka tee tohs wahrđus, kas eefsch pateefibas un mihlestibas teem runnati, ar pasemmibu un mihlestibu usnemmi! To Bahrbaleeschi arri manneem wahrdeem irr darrijuschi un mannim sweschineekam mihlestibu irr parahdijuschi. Jo — ja man peenahkabs arri zilwekeem pateift par to, ka taggad weetã esnu, tad man peenahkabs Bahrbaleescheem itt ihpaschu pateizibu ſazzihł. Winnu pasemmiba un winnu mihlestiba derrigã laiķã par mannim mutti atdarrija un laupitu gohdu mannim palihdseja atdabbuht. — Sirdsmihlee Bahrbaleeschi! manna wahja muttes un manna jo wahja spalwas wal-loda Zums ne spehz Zuhſu labbu prahtu atmakſaht, tãpatt arri ne manna wahja rohziã, bet tas Rungs un Deews, kas pahrmanna ta zilweka

firdi, kas sawa kalpa nopuhšanas klauša, tas lai darra, ka manna firsnīga un poteizīga nopuhšana par Zums ne atgreeschahs tukšā pē mēnīn atpakkā, bet ka ta no Deewa ar swehtību swehtita aiseet pē Zums, Zums labbas dahwanas atnest pē meefas un pē dwehseles, Zums un Zubu behrneem! Rakstihš Jelgawā, tai 16tā Mei 1845.

W. Panteniūs,
Jelgawas Latw. rihša mahzitajs.

• Z i m d s.

(Skattees Nr. 19.)

Rahdā deenā tas Rungs gar scho besdeewigu kohrteli kahdu wihru garram wedde, tam ta Runga wahrdi prahtā schahwahs, un tas apnehmahs par teem neredsiģeem gahdabt. Scho wihru sauze Hauj. Un redsi, drihs pehz tam winsch 25 neredsiģus pē serwis bija fapulzinajis, un teem ar mihlu un pazeetigu prahtu mahzija tahdu ammatu, kas winnu nelaimi warreja atweeglinahst un garru laiku teem paihsinahst. Deewabihjigi fristigi laudis ar sawu swehtitu rohku pē schi labba darba palihdseja, un tā Parihšes pilfatā ta wissupirmaka neredsiģu skohla zehlahs. Scho paschu wihru, Hauj, Keiserš Aleksanders us Pehterburgu aizinaja, tur arridsan tahdu paschu neredsiģu skohlu eetaisihst. Hauj no Pehterburgas us mahjahm eedams Berlinē, Pruhshu kehina galwas pilfatā, pascham kehnam wēnu no saweem neredsiģeem skohlas-behrneem un no sēba darbeem rahdija. Schis schehlfridigs mihliģs kehinsch tahs leetas redsejis, ko neredsiģi bija tairisjuschi, apnehmahs tuhlin Berlinē neredsiģu skohlu eetaisihst, un iswehleja kahdu deewabihjigu wihru, Dr. August Zeine, tai skohlā par skohlmeisteru. Zif labba un laimiga schi wehlešana bija, to drihs dabuja peedsihwoht. Breesmīģs, plehšģs kara-spehšs drihs pehz tam Pruhshōs eelausahs un draudeja walsti lihds ar peeminnetu skohlu nopohstihst, bet skohlmeistera Zeine leela mihlestiba to ar sawu kulli wēn usurreja, lihds kamehr tas breesmīģs karsch nostahjahs un salds meers atkal wehleja waldischanai palihdsibu pa-

sneegt. Tai paschā laikā eesahze Wihnes pilfatā kahds zits wihrs, ar wahrdu Klein, neredsiģus mahzihst. Un tas Rungs pē schi labba darba pamuddinaja dauds deewabihjigas firdis ar dahwanahm palihdseht, un ihfā laikā schinnī Estreikeru Keisera galwas pilfatā diwas neredsiģu skohlas zehlahs, un wehl taggad tur dauds neredsiģus mahza. Tahdas skohlas irr Wahzsemme dauds pilfatōs atrohnamas, kā: Dresdenē, Breslawā, Zirichē, Gmindē, Freiburgē un Minchenē.

Mums naw jadohma un jafakka: Keds, kā Wahzsemme par nabbageem un nelaimigeem lautineem gahda! Muhsu mihlā Kursemmē gan wehl naw ihpaschas mehmu un neredsiģu skohlas eezeltas; bet mums taggad pilfatōs un us semmehm dauds nabbagu, schehlastibas un skohlas nammi jaw irr eezelti, un warram, mihli lassitaji, redseht, ka muhsu mihli zeenigi muischneeka dehli ne wēn aiseet Wahzsemme pasaulēs gudribu mahzitees, jeb tur islustetees un gohdajamu wezzaku naudas krahjuntianu istehreht, bet ka tee tur buhdami, arridsan Wahzsemmes semneeku skohlas un wehl zittus schehlastibas nammus irr apluhkojuschi.

(Turpmā wairak.)

Teesas fluddinashanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreemu Walsts 1c. 1c. 1c., tohp wissi tee, kam kahdas taisnas prassichanas buhtu pē teem Witenpeltes saimneekem: Kalna Ewarda Kallmann un Kalna Angu Janna Saule, kas inwentariuma-truhkuma un zittu parradu dehl no mahjahm islikti, usaizinati, lihds 30tu Mei f. g. pē schihš pagasta teesas peeteiktees. Witenpeltes pagasta teesa, tai 2trā Mei 1845.

(Nr. 21.) ††† Indrik Behrsu, pagasta wezzafajs. Bruns, pagasta teesas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreemu Walsts 1c. 1c. 1c., tohp no Ahrlawas pagasta teesas wissi 'ee, kam kahdas taisnas parradu prassichanas buhtu, pē teem Ahrlawas saimneekem, Stallwihru Mattihsa Ansborg un Punzu Ansa Ahbol, par kurreu mantahm parradu dehl konkurse spreesta, usaizinoti, lihds 15tu Mei f. g. ar sawahm prassichanahm pē schihš pagasta teesas pē-

teiktees, jo wehlaſ neweenu wairš ne klaufišš. Uhr-
lawas pagasta teefa, tai 10tâ April 1845. I

(Nr. 20.) Friede Kronberg, pagasta wezzakajs.
Rümmler, pagasta teefas ſtrihweriš.

Uš pawehleſchanu tahš Keiseriſſas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiſſas Kreiwu Walſiš 2c. 2c. 2c.,
tohp no Waldegahleš = Škehdeš pagasta teefas wiſſi
tee, kam kahdaš taiſnaš parradu praſſiſchanas buhtu
pee teem Waldegahleš ſaimneekem Behdu Kriſtappa,
Krubſu Anſa un Fezzu Fanna, un pee teem Škeh-
deš ſaimneekem Maſku Frizza, Fabkullu Kriſtappa,
Buntu Bebrtula un Pihlappu Andreija, kaš inwen-
tariuma = trubkuma, magafiſhies = parradu un neſpeh-
zibaš deht ſawaš mahjaš muſiſchawaldiſchanai at-
dewuſchi un par kurru montahm konkurse ſpreeſta,
uſaizinati, diwu mehneſchu ſtarpâ, prohti lihof 2tru
Zuhli f. g., pee ſchiš pagasta teefas peeteiktees,
jo wehlaſ neweenu wairš ne klaufišš. Waldegahleš =
Škehdeš pagasta teefa, tai 2trâ Mei 1845. 3

(Nr. 91.) Frizz Frey, pagasta wezzakajs.

Wallemicz, pagasta teefas ſtrihweriš.

No Krohna Bauſkaš pagasta teefas tohp wiſſi tee,
kam taiſnaš praſſiſchanas buhtu pee ta lihdiſſchinniga
Krohna Mehmeimuiſchawaldiſchanai ſaimneeka Mikkel
Wilzin, par kurru mantu magafiſhies = un zittu parradu
deht konkurse ſpreeſta, uſaizinati, lihdiſ 28tu Zuhni
f. g.

ſcheit peeteiktees, jo wehlaſ neweenu wairš ne klaufi-
ſiſš. Krohna Bauſkaš pagasta teefa, tai 28tâ April
1845. 3

(Nr. 138.) ††† Zehlab Zehlabſohn, peefeſhetajš.
F. Luſt, pagasta teefas ſtrihweriš.

No Krohna Aurenuiſchawaldiſchanai pagasta teefas tohp wiſſi
tee, kam kahdaš taiſnaš praſſiſchanas buhtu pee ta
lihdiſſchinniga Krohna Zimmereniſchawaldiſchanai ſaimneeka
Bittulu Zahna Mandibel, par kurru mantu parradu
deht konkurse ſpreeſta, uſaizinati, pee ſaudeſchanaš
ſawaš teefas lihdiſ 14tu Zuhli f. g. pee ſchiš teefas
peeteiktees un peeminetâ terminâ ſanaht. Krohna
Aurenuiſchawaldiſchanai pagasta teefa, tai 14tâ Mei 1845. 3

(Nr. 302.) Pagasta wezzakajs C. Blumberg.
Teefas ſtrihweriš Berg.

Wiſſi tee, kam kahdaš taiſnaš praſſiſchanas buhtu
pee ta lihdiſſchinniga arrentes turretaja Frizz Kehpul,
ſauzamaš Birgenſohn, kaš to pee Remtenes peeder-
rigu lohpuſuiſchu ſaunomuiſchu un Nowadneeku
mahjaš uš arrenti turrejijš, un par kurru mantu
konkurse ſpreeſta, tohp no Remtenes = Weeſateš pa-
gasta teefas uſaizinati, wiſſwehlaſ lihdiſ 9tu Zuhli
f. g. pee ſchiš pagasta teefas peeteiktees. Remte-
neš = Weeſateš pagasta teefa, tai 9tâ Mei 1845. 3

(Nr. 50.) J. Longin, pagasta wezzakajs.

E. Rattchin, pagasta teefas ſtrihweriš.

Naudaš, labbibas un prezzu tirguš uš plazzi. Ribgâ, tanni 14tâ Mei 1845.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
I jaunš dahlderiš	1	34	I pohdeš lannepu	1	—
I puhreš rudſu	1	70	I — linnu labbakas ſurtes — —	1	75
I — kweeſchu	3	25	I — — ſiſtakas ſurtes — —	1	50
I — meeſchu	1	50	I — tabaka	—	65
I — meeſchu = putrainu — —	2	—	I — bſeſeš	—	75
I — auſu	1	10	I — ſweeſta	1	75
I — kweeſchu = miltu	3	40	I muzza ſilku, preeſchu muzza — —	6	25
I — bihdeletu rudſu = miltu — —	2	50	I — — wihtſchnu muzza — —	6	50
I — rupju rudſu = miltu — —	1	60	I — ſarkanaš ſahlš	5	25
I — ſirnu	3	25	I — rupjaš leddainaš ſahlš — —	5	50
I — linnu = ſehklaš	4	—	I — rupjaš baltas ſahlš — —	4	25
I — lannepu = ſehklaš	2	—	I — ſmalakas ſahlš	4	10
I — ſimmenu	—	—			

W r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas gubernementu augtaš waldiſchanaš puffed: Waldiſchanaš = rathš U. Beitler.